Incipit Encheridion Augustī. Ca. pmū

Dici non potest dilectissime fili laurenti. quātū tua erudicōe delecter. quātunq; cupiam te eē sapiētē nō ex eoꝝ numero de quibꝰ dr vbi sapiēs. vbi scriba. vbi ɔquisitor huius seculi. Nōne stultā fecit deus sapientiā huius mūdi ꝫ ex eoꝝ numero de quibꝰ dictū ē. Multitudo sapientiū sanitas est orbis terraꝝ. ⁊ quales vult eē aplūs quibꝰ dicit. Volo aūt vos sapientes quidez eē in bono. simplices aū in malo. Sicut aūt nemo a se ipō eē. ita etiā nemo a se ipō eē sapiens potest. ꝫ illo illustrante de quo scriptū est. Oīs sapientia a dño deo est.

Hominis autē sapientia pietas est. Habes hoc in libro btī iob. Nam ibi legitur ꝙ ipa sapiētia dixerit hoīni: ecce pietas ē sapientia. Si aūt queras. quā dixeit eo loco pietatē. distinctiꝰ repperies in greco theosebian q̄ ē dei cultus. Dicit enī grece pietas. ⁊ aliter. id est eusebian. quo noīe significatur bonus cultus. quāuis ⁊ hoc p̄cipue referatur ad colend deū. ꝫ nichil ē cōmodius illo noīe quo euidenter dei cultus expressus ē. cū quid eēt hoīs sapientia diceretur. Queris ne aliquid dici breuius: q̄ queris a me ut breuit magna dicātur

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

An hoc ip̄m fortasse t̄ desideras b̄uit̄ apiri · atq
i s̄monē b̄uē colligi quo nā mō sit colēd⁹ de⁹ ·

Hic si rn̄deo · fide · spe · caritate · colend̄ deū iiij
ꝓfessur⁹ es b̄ui⁹ h̄ dc̄m eē q̄ vel · ac deiñ
petitur⁹ es ea t̄ b̄uit̄ explicari · q̄ ad singula t̄a
ista ꝑtineāt · q̄d credend̄ · q̄d sp̄andū · q̄d amā
dū sit · Rd̄ cū fecero · ibi erīt oīa illa q̄ in epl̄a tua
q̄rēda posuisti · cui⁹ exēplū si ē penes te · facile ē
ut ea reuoluas ⁊ recolas · si aūt nō ē · ꝯmemōrn̄ ·

Vis aūt t̄ ut scribis libꝝ iiij te me x̄colas ·
a me fieri · q̄ encheridion ut dicunt hēas
ut de tuis maīb⁹ n̄ recedat · ꝯtinēs postulata ·
q̄d seqn̄dū max̄me · q̄d ꝓpt̄ diuersas p̄ncipalx̄
hereses sit fugiend̄ in q̄tū rō ꝓ religioē ꝯtēdat
l̄ q̄d in rōz cū fides sit sola n̄ ꝯueīat · l̄ q̄d p̄m q̄d
ultim teneat̄ · q̄ toti⁹ diffinicōis sūma sit · q̄d cer-
tū ꝓp̄umq; si · catholice fūdamētū · Hec oīa q̄ re-
q̄ris ꝓcul dubio scies · diligent̄ sciēdo q̄d credi
q̄d sp̄ari dēat · q̄d amari · Hec eī maxīe ȳmo vō
sola in religiōe seqn̄da sūt · His q̄ ꝯtra dic̄ ā oī-
no a x̄ noīe alie⁹ ē · ā hētic⁹ · Hec sūt defendēda
rōe l̄ a sēsib⁹ corpis inchoata l̄ ab intelligētia
mētis inuēta · Que āt nec corpeo sēsu expti su⁹
nec mente asseq̄ valui⁹ · nec vale⁹ eis sine vlla
dubitacōe credēda sūt testib⁹ a q̄b⁹ ea q̄ d̄ina
vocari iā meruit scp̄tura ꝯfecta ē q̄ ea siue ꝑ cor-
pus siue ꝑ aīaz d̄imit⁹ adiuti · l̄ vidē l̄ ec̄ p̄uidē
potuerūt

Cum aūt multū fidei que ꝑ dilcōez opat̄ v
imbuta fuerit mēs. tēdit bñ viuēdo etiā
ad spem ꝑuenire: ubi est scīs ⁊ fidelibus cor-
dibꝫ nota. ⁊ ineffabil̄ pulcritudo. cuius plena
visio est sūma felicitas. Hoc nimiꝝ est qđ re-
quiris quid primū. quid vltimū teneatur. in-
choari fide. teneri spe. ꝑfici caritate. Hec etiaꝫ
ē sūma diffinicōis. certū vero ꝓpriumqꝫ fidei ca-
tholice fundamētū xp̄us est. vi

Fundamentū eī aliud ait aplūs nemo
pōt ponē p̄ter qđ positū est. qđ est xp̄s
ihs. Neqꝫ ideo hoc negare debemus esse ꝓpriū
fundamētū fidei catholice. quia putari pōt ali-
quibꝫ hereticis hoc nobiscū esse ꝯmune. Si eī
diligent̄ que ad xp̄m ꝑtinent cogitent̄. nomi
neten⁹ inuenit̄ xp̄us apđ quoslibꝫ hereticos
qui se xp̄ianos vocari volunt. re ipā vero non
est apđ eos. qđ oñdere nimis longum ē. quō
ꝯmemorāde sūt oēs hereses siue que fuerunt
siue que sunt. siue que potuerūt esse sub voca
bulo cristiano. ⁊ qūa sit hoc veꝝ. ꝑ singulas
quasqꝫ mōstrādū. que disputacō tā multoꝝ
ē voluminū. ut etiā infinita videantur. vii

Tu aūt encheridion a nobis postulas
id ē qđ manu possit astringi. nō qđ ar
maria possit onerare. Vt igitur ad illa tria re
deamus. ꝑ que diximus colenđ deū. fidē. spem

caritatē. facile ē ut dicat. q̄d credend. q̄d spe
rand. q̄d amand sit. ꝫ quēadmod aduersus
eoꝝ q̄ diuersa sētiūt calūnas defendat. opiosi
oris vbeiorisq̄ doctrine ē. que ut hēatur nō bre
ui encheridion man⁹ debꝫ impleri. ꝫ grandi stu

Nam ecce viii dio pectus accendi.
tibi est symbolum ⁊ dn̄ica oracō. Quid
breuius auditur. ⁊ quid legitur. aut quid facili
us memorie ꝯmendatur. ⁊ q̄r enim de peccato g̃
ui ⁊ miseia premebatur gen⁹ humanū. ⁊ diui
na indigebat misericordia gracie dei temp⁹ pro
pheta p̄uidens ait. Et erit. Oīs quicunq̄ inuo
cauerit nomē dn̄i salu⁹ erit. Propt̄ hoc dn̄ica
orō. Sꝫ aplūs cū ad ipām grām ꝯmēdādā. hoc
ꝓpheticū ꝯmēorasset testimoniū. ꝯtinuo sub
iecit. Quomō autem inuocabūt. in quem nō
crediderūt. Propter hoc symbolum in hijs duo
bus tria illa intuere. Fides credit. Spes ⁊ cari
tas orant. Sꝫ sine fide eē non possunt. ac ꝑ hoc
⁊ fides orat. Proptēa quippe dictū est. Quomō
inuocabūt. in quem non crediderunt. ix

Quid aūt sp̄ari pōt q̄d nō credr. ⁊ Porro ali
q̄d etiā q̄d nō sp̄atur credi pōt. Quis nāꝫ
fideliū. penas nō credit impioꝝ. nec tñ sp̄at. Et
q̄squis eas imminē s̄ credit. ac fugaci motu ai
mi exhorrꝫ. rectiꝰ timeī dr q̄ sp̄are. q̄ duo q̄dā
sic distinguēs ait. Liceat sp̄are timēti. Nō aūt

ab alio poeta virgilio quāuis meliore proprie
dictū est. Hūc ego si potui tātū spare dolorem.
Deniq; nōnulli in arte gramatica verbi huiꝰ
vtunt exēplo. ad oñdendā in propriā dcōem
⁊ aiunt. Sperare dixit pro timere. Est itaq; fi-
des ⁊ malaꝝ rerū ⁊ bonaꝝ. q̄ ⁊ bona credunt
⁊ mala. ⁊ hoc fide bona nō mala. Est etiā fides
⁊ p̄teritaꝝ rerū et p̄ñtiū ⁊ futuraꝝ. Credimꝰ
em̄ iā mortuū xp̄m qđ iā preteriit. credimus
sedere ad dextrā p̄ris qđ nūc est. credimus vē-
turꝝ ad iudicandū qđ futuꝝ est. Item fides
⁊ suaꝝ reꝝ est ⁊ aliaꝝ. Nam ⁊ se quisq; credit
aliqñ eē cepisse nec fuisse utiq; sempiternum.
⁊ alia atq; alia. nec solū de aliis hoībus multa
que ad religionē ꝑtinent. uerū etiam ⁊ de an
gelis credimꝰ. ¶ Spes aūt nō nisi reꝝ bonaꝝ
ē nec nisi futuraꝝ. ⁊ ad eum ꝑtinentiū. q̄ earū
spē gerere ꝑhibetur. Rue cū ita sint. propt̄ has
causas distinguēda eit fides a spe. sic vōbulo.
ita rōnabili differentia. Nā qđ attinꝫ ad non
vidē. siue que credūtur. siue que spantur. fidei
speiq; ɔmune est. In epistola quippe ad heb.
qua teste vsi sūt illustres catholice regule de-
fensores. fides esse dicta ē. ɔuectio rerum que
nō vident. Quāuis qñ se quisq; non verbis nō
testibꝰ nō deniq; vllis argumētis. ꝫ p̄ñtiū reꝝ
euidētie dic credidisse. hoc ē fidē accōmodasse

non ita videtur absurdū. nō recte reprehēdat
in verbo. eiq; dicatur. Vidisti ḡ non credidisti
Vnde putari pōt nō ɔsequens esse ut nō videa
tur res quecunq; cū creditur. Sz melius hanc
appellamus fidem quam diuina eloquia docu
erūt. earz scilicz rerū que non videntur. De spe
quoq; apostol⁹ ait. Spes que videtur nō ē spes
Quod enī videt quis. quid sperat. Si autem
quod nō videmus. speramus. p patientiam
exspectamus. Cū ergo bonis bona futura esse
creduntur. nichil aliud q̄ spantur. Iam de
amore quid dicam. sine quo fides nichil pdest
Spes vero sine amore non potest esse. Deniq;
ut ait apostolus iacobus. Et demones credūt
ꝛ cōtremiscūt. nec tamen sperant vel amant.
sed potius quod nos speram⁹ ꝛ amamus cre
dendo venturum esse formidāt. Propter qd
beatissim⁹ apostolus paulus vas dilectōnis
fidem que p dilectionem operatur. approbat
atq; fideliter ɔmendat. que vtiq; sine spe nō
potest esse. Proinde nec amor sine spe est. nec
sine amore spes. nec vtrumq; sine fide.

X.

Cum ergo queritur. quid credē
dum sit. quod ad religionem ptineat
non natura rerum ita rimanda est. quemad
modum ab eis quos greci phisicos vocant.
nec metuendum est quēadmodū ab eisdem.

ne aliquid deuiet. si de numero elementorum de
motu atque ordine. et defectibus syderum de figura
celi. de naturis et generibus animalium. fruticum. lapidum.
fontium. fluminum. montium. de spaciis locorum
et temporum. de signis imminentium tempestatum. et aliis
sequentibus de hiis rebus quas illi vel inuenerunt
vel inuenisse se estimant. xpianus ignoret. quia
nec ipsi reperierunt omnia tanto excellentes inge
nio flagrantes studio. habundantes otio. et que-
dam humana coniectura inuestigantes. quod vero
historica experientia perscrutantes. et in eis que
se inuenisse gloriantur. plura opinantes potius quam

Satis est xpiano rerum creatarum. xi. scientes
causam siue celestium. siue terrestrium. siue vi
sibilium. siue inuisibilium. non nisi credere bonitatem crea
toris. quia est vnus deus et verus. nullamque esse natu
ram. que non aut ipse sit aut ab ipso. eumque esse tri
nitatem. patrem scilicet et filium a patre genitum. et spiritum sanctum
ab eodem patre et filio procedentem. sed vnum eundemque spiritum

Ab hac summe et equa. xii. et patris et filii
liter et incommutabiliter bona trinitate crea
ta sunt omnia: nec summe. nec equaliter. nec incommu
tabiliter bona. sed tamen bona etiam singula. simul vero
vniuersa bona valde. quia ex omnibus consistit vniuersita
tis quedam admirabilis pulcritudo. xiii.

In qua etiam illud quod malum dicitur bene ordinatum
et loco suo positum. eminentius commendat